

Programma

Hoor nieuwe stemmen

49e

Ontdek talent

Poetry

Verbaas je

International

Durf het aan

Festival

Praat na in de zon

Rotterdam

Wees het oneens

29 mei

Vind elkaar

03 juni

Inhoud

- 03** **Inleiding**
- 04** **Programma**
- 10** **Dichters**
- 30** **Specials**
- 41** **Poetry + Art**
- 46** **Info**

Een ontmoeting met een gedicht is niet zonder gevaar. Het kan zomaar zo zijn dat die paar regels je je leven lang bijblijven. Voor je het weet ben je een ideaal rijker. Zo eentje waarvan je niet wist dat het je paste. Ineens moeten de bakens worden verzet, doelen gerealiseerd, visies uitgedragen en dromen nagejaagd. Ja, pas maar op voor dichters. Voor de 49e keer komen ze van ver naar Rotterdam, hun tassen vol met precies die verbijsterende, hoopgevende, boos makende, verbindende en ontregelende regels. Ieder gedicht een wereld op zich. Er valt dus heel veel te ontdekken, te ontmoeten, na te praten en te vieren op het 49e Poetry International Festival Rotterdam.

Meet between the lines!

03

inleiding

Programm

04

Zo 27 mei

Kunsthall & Wereldmuseum

17:00 – 18:00 Poetry + Art → Opening met Safiya Sinclair, Dolores Dorantes, KAMP HORST, Suzanne Wallinga van A Tale of A Tub en Yin Yin Wong van Publication Studio. Mono-Poly speelt een nieuw Wilhelmus. Presentatie: Rianne Groen

19:30 – 22:30 Woorden Worden Zinnen & Paginagroets & Poetry Wereldmuseum International → OIO Says It All met Safiya Sinclair, Dolores Dorantes e.v.a.

Di 29 mei

Theater Rotterdam Schouwburg

20:15 – 22:00 The NATION of POETRY → Grote zaal Feestelijk openingsprogramma met alle dichters van deze 49e festivaleditie en nog veel meer.

Met: Joost Baars (Nederland), Christian Bök (Canada), Ida Börjel (Zweden), Sonia Bueno (Spanje), Alí Calderón (Mexico), Dolores Dorantes (Mexico), Nora Gomringer (Duitsland/Zwitserland), Aurélia Lassaque (Frankrijk), Patricia Lockwood (Verenigde Staten), Zeyar Lynn (Myanmar), Miguel-Manso (Portugal), Gihan Omar (Egypte), Marie de Quatrebarbes (Frankrijk), Safiya Sinclair (Jamaica), Danez Smith (Verenigde Staten), Maria Stepanova (Rusland), Lies Van Gasse (België) en Nachoem M. Wijnberg (Nederland)

Wo 30 mei

Theater Rotterdam Witte de With

- 13:30 – 16:00** Poetry + Art Gallery Tours → Op zoek naar talige kunst in vele galleries met voordrachten van festival-dichters en spoken word performances.
Vertrek Foyer
- 16:30 – 18:00** Gihan Omar@Leeszaal West → Bezoekers van Leeszaal West vertalen gedichten van Gihan Omar uit het Arabisch. Met voordracht.
Leeszaal West
- 17.00 – 18.00** Dolores Dorantes@Showroom MAMA → poet in residence Dolores Dorantes presenteert haar bundel 'Copia', uitgegeven door Publication Studio Rotterdam
Showroom
MAMA
- 18:30 – 19:30** Poetry Talks → Interview met de dichters Ida Börjel, Safiya Sinclair. • Gesprek: Daan Doesborgh
Studio
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Alí Calderón, Nora Gomringer, Zeyar Lynn, Danez Smith en Maria Stepanova
Zaal
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Sonia Bueno, Safiya Sinclair en Lies Van Gasse
Studio
- 21:30 – 22:45** Van tevoren bedacht / poëzie op concept → special met Christian Bök, Ida Börjel en Nachoem M. Wijnberg. • Presentatie: Jan Baeke
Zaal

Do 31 mei

Theater Rotterdam Witte de With

11:15 – 12:15 **Louder Than a Bomb** → Finale van de Slamwedstrijd voor Rotterdamse scholieren. Met dansers van Codarts. In de jury: Daan Doesborgh, Charlotte van den Broeck & Tomas de Paauw.
Presentatie: Ivan Words
Zaal

13:30 – 16:00 **Poetry + Art Gallery Tours** → Op zoek naar talige kunst in vele galleries met voordrachten van festival-dichters en spoken performances.
Vertrek Foyer

17:00 – 18:30 **JUGO KINO** → Poëziefilms van festivaldichter Nora Gomringer en compagnon Judith Kinitz.
Goethe-Institut

18:30 – 19:30 **Poetry Talks** → Interviews met Alí Calderón, Christian Bök en Dolores Dorantes.
Gesprek: Janita Monna
Studio

20:00 – 21:00 **Poëzielezing** → Joost Baars, Aurélia Lassaque, Gihan Omar, Miguel-Manso en Sonia Bueno.
Zaal

20:00 – 21:00 **Poëzielezing** → Christian Bök, Danez Smith en Ida Börjel
Studio

21:30 – 22:45 **De staat van de poëzie / Uitreiking C. Buddingh'-prijs 2018** → met de genomineerden Dean Bowen, Radna Fabias, Elisabeth Tonnard en Arno Van Vlierberghe en met Ester Naomi Perquin, Ingmar Heytze en Janita Monna. • Presentatie: Jasper Henderson
Zaal

07

Programma

Vr 01 juni

Theater Rotterdam Witte de With

- 13:30 – 16:00** Poetry + Art Gallery Tours → Op zoek naar talige kunst in vele galleries met voordrachten van festival-dichters en spoken performances.
Vertrek Foyer
- 13:30 – 15:00** Met Andere Woorden Werksessies → Vertaalliefhebbers bespreken hun vertalingen van festivalgedichten met de dichter en diens vertaler.
Goethe-Institut
- 16:00 – 17:15** Kletsen About Übersetzen / Brockway Prize → Vertaalspecial met Han van der Vegt, Christian Bök en Hans Boland. Uitreiking Brockway Prize. Presentatie: Jan Baeke & Feline Streekstra
Studio
- 18:30 – 19:30** Poetry Talks → Interview met Nora Gomringer en Patricia Lockwood. • Gesprek: Tsead Bruinja
Studio
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Joost Baars, Dolores Dorantes en Gihan Omar.
Studio
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Nora Gomringer, Aurélia Lassaque, Nachoem M. Wijnberg.
Zaal
- 21:30 – 22:45** POETRY of a NATION / the NATION of POETRY i.s.m. BRAINWASH → over Nationalisme en poëzie met Maria Stepanova, Patricia Lockwood, Alí Calderon en vele anderen • Presentatie: Jan Baeke
Zaal
- 22:45 – 00:00** Poetry + Art Streettour by Night → Met een gids op een nachtelijke tocht op zoek naar poëzie, spoken word en kunst in de openbare ruimte.
Vertrek Foyer

Za 02 juni

Theater Rotterdam Witte de With

- 11:00 – 12:30** Poetry + Art Streettour → Met een gids op zoek naar
Vertrek Foyer Poëzie, spoken word en kunst in de openbare ruimte.
- 13:30 – 16:00** Poetry + Art Gallery Tours → Op zoek naar talige
Vertrek Foyer kunst in vele galleries met voordrachten van festival-
dichters en spoken performances.
- 15:30 – 16:45** VPRO Poetry Academy → Schrijfclinic van Ellen
Studio Deckwitz en Dean Bowen. • Presentatie: Elfie Tromp
- 17:00 – 18:00** Open Podium → Schrijf je in en lees je gedichten op
Foyer het Poetry International Festival.
Presentatie: Anne van Winkelhof.
- 18:30 – 19:30** Poetry Talks → Interviews met Danez Smith en
Studio Zeyar Lynn. • Gesprek: Hassnae Bouazza
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Maria Stepanova, Minguel-Manso en
Studio Zeyar Lynn.
- 20:00 – 21:00** Poëzielezing → Alí Calderón, Patricia Lockwood en
Zaal Marie de Quatrebarbes.
- 21:30 – 22:45** Cross-over Closing → Feestelijke afsluitende special
Zaal over cross-overs in en met poëzie met vele festival-
dichters en andere gasten.
Presentatie: Francis Broekhuijsen

Zo 03 juni

Trompenburg Tuinen en Arboretum

- 12:00 – 13:30** Poetry@Trompenburg → Joost Baars, Marie de
Trompenburg Quatrebarbes, Dolores Dorantes en Nachoem M.
Wijnberg lezen hun gedichten onder de bomen.
Presentatie: Tsead Bruinja

09

Dichters

10

Van 29 mei tot en met 3 juni haalt Poetry International een uitgelezen groep poëtische stemmen naar Rotterdam. De festivaldichters van het 49e PIFR zijn jonger dan ooit en mengen zich met hun gedichten in menig actuele maatschappelijke discussie. Of het nou gaat over ecologie en duurzaamheid, racisme, diversiteit en gender, over politiek, waar her en der de waanzin regeert of over maatschappij-ontwrichtend geweld. Amerikaanse dichters als Patricia Lockwood en Danez Smith, de Spaanse Sonia Bueno, de Mexicanen Alí Calderón en Dolores Dorantes of de Russische Maria Stepanova laten het achterste van hun tong zien met strijdbare, uitdagende poëzie.

I need to understand shit! I just need to engage! – Danez Smith

Alle dichters geven een of meerdere lezingen, de voordrachten beginnen steeds om 20:00 uur. Voorafgaand worden er elke festivalavond om 18:30 uur dichters geïnterviewd, door Hassnae Bouazza, Daan Doesborgh, Janita Monna en Tsead Bruinja. In de specials later op de avond onderzoeken festivaldichters samen met gastdichters en –sprekers bijzondere fenomenen in de actuele poëzie.

Joost Baars

Nederland, 1975

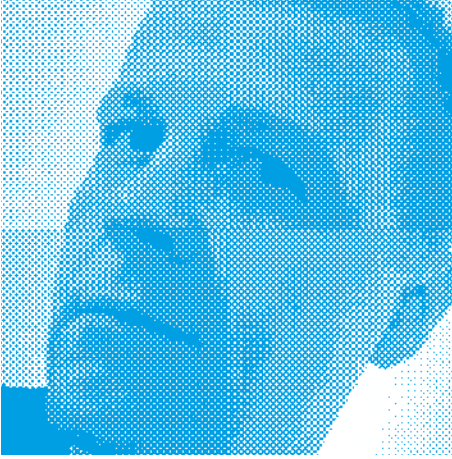
Lezingen op 31 mei, 01 juni • 20:00 uur

je worden doen we niet omdat we je al zijn

'Binnenplaats', de debuutbundel van Joost Baars, werd genomineerd voor de C. Buddingh'-prijs en bekroond

met de VSB Poëzieprijs. Een zeer succesvol en langverwacht debuut in de wereld van de poëzie, waar Baars eigenlijk al jaren deel van uitmaakt als programmamaker, redacteur, met optredens en publicaties in literaire tijdschriften. In zijn bundel gaat Baars een dialoog aan met de binnenplaats waarover zijn balkon uitkijkt, maar lijkt tegelijkertijd een godheid aan te spreken. Dit doet hij in een taal die precies is en altijd weloverwogen. Door in de herkenbare, directe omgeving van zichzelf op zoek te gaan naar iets dat de werkelijkheid overstijgt, weet Baars het alledaagse te verbinden met het transcendente.

Christian Bök

Canada, 1966

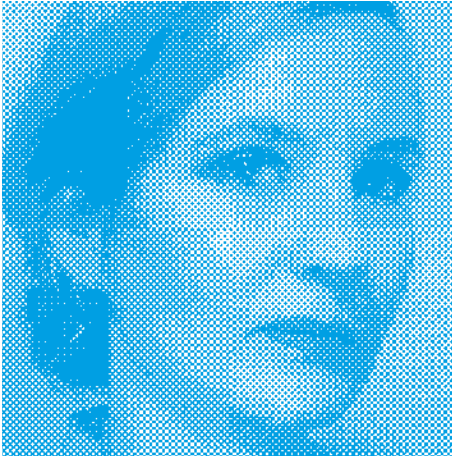
Lezing op 31 mei • 20:00 uur

Christian Bök wijdt zijn leven aan poëtische experimenten die door hun duur en grootte haast de vorm van queesten aannemen. Hij werd bekend met zijn boek 'Eunoia' (2001), waaraan hij zeven jaar besteedde. Ieder hoofdstuk uit 'Eunoia' is gewijd aan één klinker, en binnen dat hoofdstuk zijn andere klinkers niet toegestaan. Zijn huidige project is nog ambitieuzer. Al ruim tien jaar is Bök bezig met 'The Xenotext', zijn poging om 'levende poëzie' te creëren. Dit doet hij door een gecodeerd gedicht in een levende bacterie te implanteren, met als einddoel dat de bacterie een gedicht terug schrijft. In het werk van Bök wordt wetenschap poëzie, en poëzie een wetenschap.

Wie ben ik? – behalve dan een vergeten astronaut

13

Dichters

Ida Börjel

Zweden, 1975

Lezing op 31 mei • 20:00 uur

Ida Börjel is een van de opvallendste stemmen in de hedendaagse conceptuele poëzie. Ieder van haar veelgeprezen

en -bekroonde bundels vormt een hecht en sterk gecomponeerd geheel, waaraan altijd een grondig onderzoek en sterk thematisch uitgangspunt ten grondslag ligt. De bundel 'Miximum Ca'Canny: the Sabotage Manuals' (2016) lijkt zowel een praktisch handboek als een filosofisch onderzoek naar de manieren om de taal van het systeem en de autoriteit te saboteren, een terug-kerend thema in Börjels poëzie. Haar bekendste werk 'Ma' (2014) is een reactie op Inger Christensens iconische 'Alphabet' en geeft een taal aan het verguisde geweten van de (politieke) wereld, met haar vluchtelingenstroom, machtsmisbruik en milieuproblematiek.

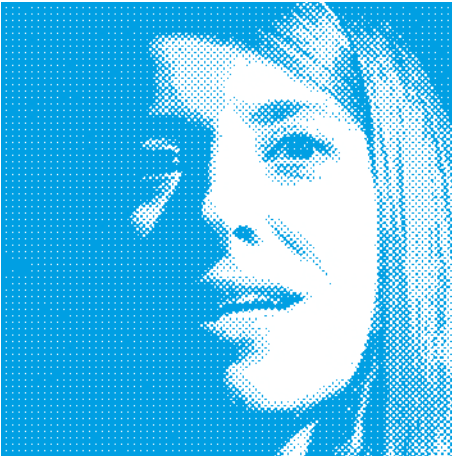
**zich te keren tegen
wie niets heeft
om te verkopen en
hen dan te verkopen**

Sonia Bueno

Spanje, 1976

Lezingen op 30, 31 mei • 20:00 uur

hun voeten droogden de zee al en maken nog sporen in begraven golven

De poëzie van Sonia Bueno heeft een sterk fragmentarisch karakter. Haar vaak visuele gedichten splitsen zich op en komen terug bij elkaar, soms in de vorm van een druppel of een knoop. Haar gedichten kunnen uit slechts één regel bestaan. Bueno, ook filosoof, verkent

niet alleen de grenzen van het woord, maar ook geografische grenzen. Haar bundel 'Aral' (2016) beschrijft het grensgebied tussen Kazachstan en Oezbekistan, waar het steeds verder uitdrogende Aralmeer langzaam in een zandwoestijn verandert. Bueno neemt de lezer mee op een reis door een woestijn vol waanbeelden en illusies.

Alí Calderón

Mexico, 1982

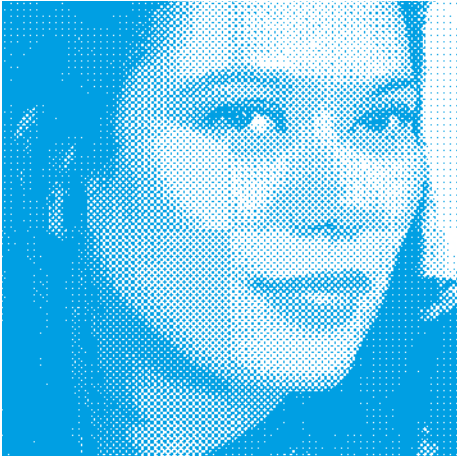
Lezingen op 30 mei, 02 juni • 20:00 uur

Iemand van wie ik het alternatief ben bespiedt me in de spiegel

Alí Calderón heeft inmiddels al zes bundels op zijn naam staan en bevindt zich middenin de contemporaine Mexicaanse literaire kringen. Haast letterlijk, want hij is oprichter en redacteur van het online

tijdschrift 'Círculo de Poesía'. Naast dichter is hij universitair docent Mexicaanse letterkunde, en in zijn poëzie is ook een zekere eruditie te bekennen. Een voorliefde voor de geschiedenis en het classicisme wordt naadloos verweven met het aansnijden van pijnlijke hedendaagse kwesties. Die vermenging is krachtig: in Mexico wordt critici vaak de mond gesnoerd, maar Calderón schuwt sterke taal niet, ook niet wanneer het een politieke aanklacht jegens zijn land betreft.

Dolores Dorantes

Mexico, 1973

Lezing op 01 juni • 20:00 uur

In 2012 zou Dorantes al naar het festival komen, maar doodsbedreigingen als gevolg van haar journalistieke

werk maakte dat ze moest uitwijken naar de VS en zolang de asielpcedure liep dat land niet kon verlaten. Dit jaar zal ze als 'poet in residence' zes weken in de stad verblijven en werken. De poëzie van Dorantes construeert en deconstrueert, herinnert en laat vergeten, verwoordt de wreedheid, de pijn en het geweld in het door haar ontvluchte thuisland maar trekt deze woorden ook weer in twijfel. De vrouwelijke stem, altijd meervoudig en meerduidig, heeft een centrale rol in haar werk, een stem die in het alledaagse vaak onderdrukt wordt. Actuele en politieke situaties zijn altijd subtiel aanwezig. Naast haar dichterschap is Dorantes journalist, geeft ze schrijfworkshops en is ze priester in de Boeddhistische Mahajrya traditie.

**Iedere keer dat we
aanvallen is het alsof
we je kussen**

17

Dichters

Lies Van Gasse

België, 1983

Lezing op 30 mei • 20:00 uur

Ik mis je jongensvel waarop ik dansend de vreemdste tekens zet

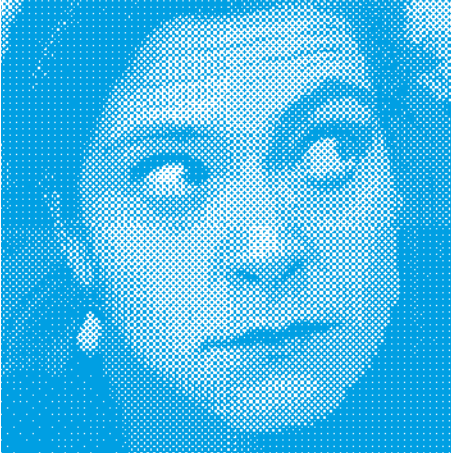
Lies Van Gasse bouwt als dichter en beeldend kunstenaar graag bruggen tussen tekst en beeld. Het beeld is geen letterlijke vertaling van het woord: in haar grafische gedichten vullen de twee elkaar aan. Ze heeft ook werk gepubliceerd waaraan beeld niet te pas komt, zoals haar meest recente bundel 'Wassende stad'. Daarin wordt door middel van taal een levende, ademende stad geschapen: lichte zomerdagen, maar ook het gedrang van de menigte, en een broeierige, drukkende sfeer die soms over de gedichten neerdaalt, en dan 'wij, die niet-begrijpend wegfietsen naar verte'.

Nora Gomringer

Duitsland/Zwitserland, 1980

Lezingen op 30 mei, 01 juni • 20:00 uur

Nora Gomringer heeft met haar 38 jaar al een indrukwekkend oeuvre opgebouwd. Haar gedichten zijn eclectisch en verfrissend. Ze maakt veel gebruik van herhaling en simpel uitziende constructies ('Ich küsst dich/du küsst mich'). Dieper in de tekst bevinden zich echter vaak zware thema's zoals ziekte, maar ook de

Holocaust. Bij sommige gedichten kun je juist niet om die grote thema's heen. Die gedichten zijn expliciet en beeldend, zoals 'Die Mädchen in Bergen-Belsen'. Gomringer houdt van het podium, en ook dat zie je terug in haar werk. Haar unieke stijl en voorliefde voor het combineren van kunstvormen hebben er toe geleid dat ze nu één van de bekendste dichters van Duitsland is.

**En het was nacht
en het was tijd
En het was te lang**

19

Dichters

Aurélia Lassaque

Frankrijk, 1983

Lezingen op 31 mei, 01 juni • 20:00 uur

Aurélia Lassaque schrijft in twee talen. Ze dicht in het hedendaagse Frans, maar ook in het Occitaans, wat tegenwoordig nog maar in enkele gebieden gesproken wordt. Door die tweetaligheid, maar ook door

thematiek, ontstaat er een zekere dualiteit in haar werk. Die dualiteit valt ook op in haar meest recente bundel, 'En quête d'un visage', waarin Lassaque een dialoog creëert tussen Odysseus en 'Zij'. 'Zij', ook al heeft ze geen naam, krijgt in dit werk een stem. Lassaque tilt haar uit de vergetelheid en herschrijft zo een canonic verhaal op een geheel eigen, vrouwelijke manier.

geef me een naam om op je te wachten

20

Patricia Lockwood

Verenigde Staten, 1982

Lezing op 02 juni • 20:00 uur

ik dacht ik maak je recht als de knie van een Barbie, tot je erbij kraakt

Patricia Lockwood wordt ook wel 'the poet laureate of Twitter' genoemd. Zelfs haar bekendste gedicht 'Rape Joke' werd door de New Yorker omschreven als een 'series of exceptional tweets'. Online pakt ze haar publiek in met een oneindige stroom grapjes en kattenfoto's, offline met haar indringende poëzie en recentelijk gepubliceerde memoires, 'Priestdaddy', over opgroeien met een Rooms-Katholieke pastoor als vader. In haar gedichten mijdt

ze omstreden onderwerpen zoals aanranding, maar ook het Amerika van Trump, niet. Integendeel; in haar werk weet Lockwood haar vlijmscherpe gevoel voor humor te combineren met een vermogen om de vinger precies op de zere plek te leggen.

21

Dichters

Zeyar Lynn

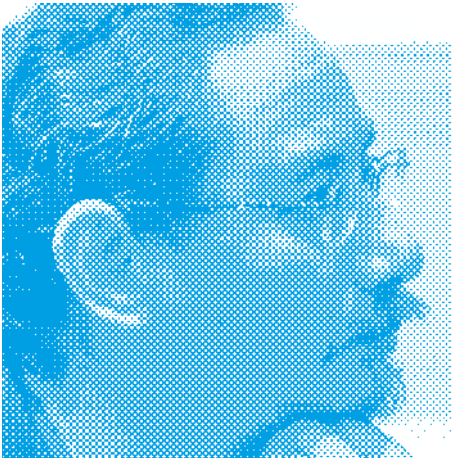
Myanmar, 1958

Lezingen op 30 mei, 02 juni • 20:00 uur

Er is geen slotregel, maar die komt er wel

Zeyar Lynn is een van de belangrijkste en invloedrijkste figuren in de hedendaagse Birmese poëzie. In een land met een lange geschiedenis van censuur en bovendien een sterke eigen poëtische traditie heeft Zeyar Lynn vanaf de jaren 90 de internationale poëzie geïntroduceerd, in het bijzonder als vertaler van Amerikaanse L=A=N=G=U=A=G=E-dichters. Het bestuderen van deze poëzie heeft ook op zijn eigen werk een grote invloed gehad. De traditioneel Birmese en strikte 'Khit Por'-poëzie liet hij achter zich om gedichten te schrijven waarvan de betekenis niet voorgeschreven wordt. Poëzie die door de verraderlijke taal, door

citaten en vele verwijzingen (naar andere dichters en schrijvers, maar ook naar internationale historische of politieke gebeurtenissen) een spannende en oneindige speurtocht oplevert.

Miguel-Manso

Portugal, 1979

Lezingen op 31 mei, 02 juni • 20:00 uur

Poëzie en het schrijven van poëzie is zelf regelmatig het onderwerp in het werk van Miguel-Manso. Zijn meerduidige en complexe gedichten, die worden voortgestuwd door het ritme en de klank van zijn eigzinnige

woordgebruik, benadrukken de schoonheid en kracht van taal en poëzie. Dit wordt bovendien vergroot door allerhande verwijzingen naar andere schrijvers en literaire werken, en doordat Manso de daad van het schrijven vaak expliciet benoemt en bevraagt. 'Het gedicht is eerst en vooral / een toneel voor eenvoudige gebaren', maar dan wel voor gebaren die in het geval van Manso in hun eenvoud en ironie altijd bijzonder en volstrekt onverwachts zijn.

het lichaam heeft van naamloosheid

23

Dichters

Gihan Omar

Egypte, 1971

**Lezingen op 31 mei, 01 juni
20:00 uur**

Gihan Omar ziet het schrijven van poëzie als iets wat alleen uit absolute noodzaak kan gebeuren. Die noodzaak vindt zij zelf in eigen ervaringen die haar kijk op het leven en de wereld veranderden; zo verwerkte ze in een van haar bundels het dodelijke ongeluk waarin ze een vriendin en haar man verloor. Omar wordt gerekend tot de eerste generatie subversieve vrouwelijke stemmen in de Egyptische poëzie, die vanaf de jaren 90 van zich liet horen. Vanuit een duidelijk vrouwelijk en onderzoekend perspectief beziet Omar bijna als een buitenstaander de wereld en zichzelf. Met een soms zeer expliciete en altijd oprechte toon geven haar gedichten blijk van de noodzaak van waaruit ze zijn ontstaan.

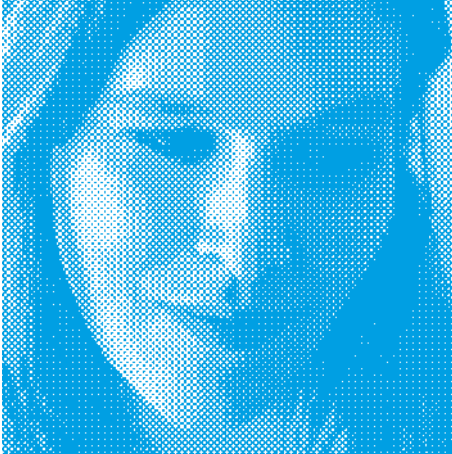
**Jij mengt tranen met
koffiebonen
en steekt kaarsen aan**

Marie de Quatrebarbes

Frankrijk, 1984

Lezing op 02 juni • 20:00 uur

Genoeg leven om een keer anders te beslissen

De volstrekt eigzinnige poëzie van Marie de Quatrebarbes ontregelt, verrast en nestelt zich in je herinnering. Haar gedichten bestaan uit lange prozaregels, terwijl juist de narratieve lijn meestal ontbreekt, of

alleen onderliggend aanwezig is. Haar poëzie bestaat uit flarden herinneringen aan bijvoorbeeld een solitaire jeugd of een liefdesrelatie, maar door de continue wisselingen van perspectief, de gefragmenteerde en regelmatig plots afgebroken zinnen is het niet duidelijk wie of wat er aan het woord is. Juist hierdoor krijgen klank, humor en woordspel ruim baan en kan een enkele zin op zichzelf een groot effect teweegbrengen.

Safiya Sinclair

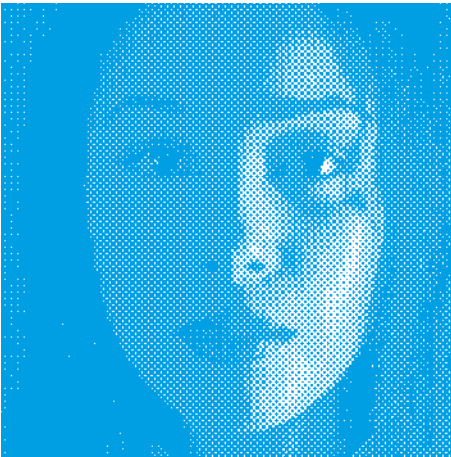
Jamaica, 1984

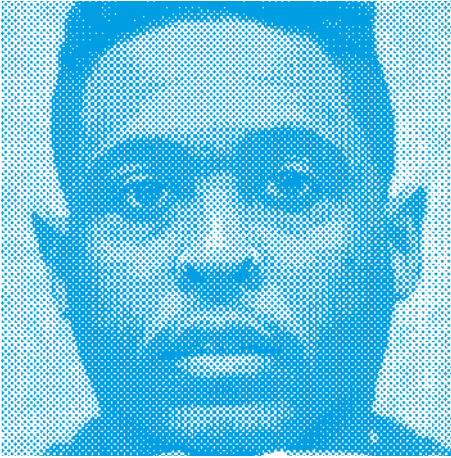
Lezing op 30 mei • 20:00 uur

Maar graaf waar de aarde vochtig is en plant het trotse zaad van je schandeboom

Safiya Sinclair werd geboren en groeide op in een Rastafari-gezin op Jamaica. Toen zij voor haar studie naar de Verenigde Staten verhuisde werd ze zich steeds meer bewust van haar achtergrond en identiteit. Haar poëzie verwoordt deze bewustwording. In het Engels, de taal van de kolonisator, vermengd met invloeden van het Jamaicaanse patois schrijft Sinclair over haar thuisland, het landschap, en haar herinneringen aan het opgroeien

aldaar. Maar ook over het vrouw-zijn in patriarchale machtsstructuren en over haar ervaringen als zwarte student in een zuidelijke staat van de Verenigde Staten. En dit alles in haar veelbekroonde debuutbundel 'Cannibal' op magistrale wijze verweven met invloeden van 'Shakespeare's The Tempest'.

Danez Smith

Verenigde Staten, 1989

**Lezingen op 30, 31 mei
20:00 uur**

Overtuigend, krachtig en met humor verwoordt de poëzie van Danez Smith de ervaring

van een zwart, queer en 'poz'-lichaam in de Verenigde Staten van dit moment. Altijd persoonlijk, en tegelijk politiek en actueel spreekt het werk van Smith over hedendaags racisme, identiteit, sociale ongelijkheid en seksualiteit. Hun overtuigende optredens en podiumvoordrachten leveren op internet regelmatig een viral hit op. Met ervaring in de spoken word- en de poetry slamwereld, weet Smith poëzie te brengen die zowel gesproken als op papier altijd binnenkomt. Een dichter die niet alleen iedereen moet lezen, maar ook moet horen en zien.

**je meesterlijke
goocheltruc, Amerika.
zo ademt hij, en zo
niet meer. abra-kadaver**

27

Dichters

Maria Stepanova

Rusland, 1972

Lezingen op 30 mei, 02 juni

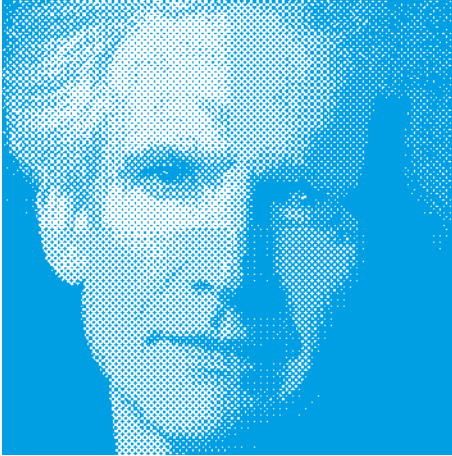
wat zeg ik straks Wanneer de aarde schudt en de bodem gaapt

Als journalist, uitgever, voorvechter van persvrijheid en dichter is Maria Stepanova een van de bekendste culturele figuren in het Rusland van dit moment. Haar onafhankelijke en door crowdfunding tot stand gekomen online tijdschrift 'Colta' vertegenwoordigt de liberale stem in een door de overheid gecontroleerd medialandschap. Haar meest recente bundel 'Spolia' bestaat uit twee lange gedichten, met als onderliggend thema de oorlog die momenteel woedt in Oost-Oekraïne. Een burgeroorlog, zoals Stepanova die noemt, die Oekraïners en Russen tegen elkaar opzet. De huidige politieke situatie is niet alleen als onderwerp aanwezig in Stepanova's werk, maar bepaalt ook voor een deel haar poëtische stijl, wat resulteert in een gefragmenteerde, maar uitgesproken toon.

Nachoem M. Wijnberg

Nederland, 1961

Lezing op 01 juni • 20:00 uur

Nachoem M. Wijnberg is met de zeventien bundels die inmiddels op zijn naam staan ongetwijfeld een van de productiefste dichters van de Nederlandse poëzie. Van zijn reputatie als 'moeilijk' dichter wil hij zelf niets weten: 'Als je een krantenartikel kunt lezen, kun je mijn poëzie lezen.'

En hoewel zijn taal inderdaad vaak eenvoudig en toegankelijk is, kiest Wijnberg, ook hoogleraar cultureel ondernemerschap en management, niet zelden grote en zeer complexe thema's als onderwerp. Zo verwijst zijn monumentale bundel 'Van groot belang' (2015) naar economische en politieke modellen om iets te zeggen over de samenleving van vandaag. Voor zijn poëzieoeuvre kreeg Wijnberg in 2017 de P.C. Hoofdprijs toegekend.

Poëzie doet niet veel, maar vergeleken met wat?

29

Dichters

Specials

30

Vanaf 21:30 uur staan de festival-avonden in het teken van verdiepende specials waarin festival dichters samen met bijzondere gasten aansprekende thema's onderzoeken. In **Van tevoren bedacht staat het schrijven of voordragen volgens een bepaald concept centraal. In **De staat van de poëzie** wordt de vitaliteit van de actuele Nederlandstalige poëzie getoond, en bevestigd met de uitreiking van de C. Buddingh'-prijs. In **Poetry of a Nation / A Nation of Poetry** spreken de dichters over poëzie die nationale identiteit omarmt of juist verwerpt en met **Cross-over Closing** mengt de poëzie zich met andere kunsten als muziek, film, dans en beeldend werk. Lees snel verder voor nog veel meer specials.**

The NATION of POETRY

Opening van het 49e Poetry International Festival Rotterdam
Di 29 mei • 20:15 – 22:00 uur – Schouwburg

Achttien dichters, veertien landen en elf talen brengt het 49e Poetry International Festival dit jaar samen. De festivaldichters zijn jonger dan ooit en mengen zich met hun gedichten in menig actuele discussie. Of het nou gaat over ecologie en duurzaamheid, racisme, diversiteit en gender, over politiek, waar her en der de waanzin regeert of over maatschappij-ontwrichtend geweld, ze laten het achterste van hun tong zien met strijdbare, uitdagende poëzie. Poëzie die midden in de realiteit staat maar onze blik op die realiteit ook beïnvloedt.

Achttien voordrachten leggen tijdens het openingsprogramma het fundament voor The NATION of POETRY, een inclusieve wereldomspannende natie waar we allemaal deel van uitmaken en waarin we ons opgenomen weten in de schoonheid en de reikwijdte van de taal. Maak kennis met de dichters van het 49e Poetry International Festival, een expeditie naar achttien werelden in een enkele avond, met gedichten over u en wij en de hele werkelijkheid daarbij.

Het team van Poetry International verheugt zich erop u mee te nemen op deze expeditie.

Van tevoren bedacht

Poëzie op concept

Wo 30 mei • 21:30 – 22:45 uur

De meeste dichters laten bij het schrijven van poëzie de taal zelf en hun associatieve en bewuste geest hun gang gaan. Sommige dichters is dit echter te gewoontjes. Zij kiezen er bewust voor om hun poëzie aan een specifiek regime te onderwerpen of een bepaalde thematische invalshoek nauwgezet en systematisch te verkennen. Poëzie op concept! Drie dichters lezen hun conceptuele poëzie en gaan in gesprek met Jan Baeke over het kader dat ze zichzelf opleggen.

Voor Christian Bök uit Canada is zo'n conceptkader een must. Zo bevat zijn bundel 'Eunoia' enkel gedichten waarin maar één klinker voorkomt. En in 'The Xenotext' doet hij verslag van zijn poging een gedicht in het DNA van een bacterie te encoderen. Nachoem Wijnberg geeft zijn bundels richting door de poëzie te verbinden met mechanismen en metaforen uit een specifieke maatschappelijke of culturele hoek, zoals economie of geld, het lied of de liefde. In haar bundel 'Ma' onderzoekt de Zweedse Ida Börjel hoe taalhandelingen mensen van elkaar scheiden en in 'Miximum Ca'Canny' schrijft ze poëzie als een sabotage-handleiding. Bovendien zoekt ze naar een passende presentatievorm. Tijdens deze special kiest ze voor een polyvocale voordracht van 'Miximum Ca'Canny', met zeven stemmen in vijf talen.

Presentatie:
Jan Baeke

De staat van de poëzie

Met de uitreiking van de C. Buddingh'-prijs 2018

Do 31 mei • 21.30 - 22:45 uur

Hoe staat het ervoor met de Nederlandstalige poëzie? In Nederland en Vlaanderen staan nieuwe en vernieuwende stemmen op die in bundels en op podia luid van zich laten horen. Ze zorgen voor een rijk en weelderig bloeiend poëzielandschap, dat klimaatverandering doormaakt en waar veel moois te ontdekken valt. Ook de debuten die genomineerd zijn voor de C. Buddingh'-prijs 2018 tonen deze dynamiek in hun diversiteit en poëtische verscheidenheid.

De staat van de poëzie illustreert onder aanvoering van Dichter des Vaderlands Ester Naomi Perquin en Ingmar Heytze en met de voor de C. Buddingh'-prijs genomineerde debutanten Dean Bowen, Radna Fabias, Elisabeth Tonnard en Arno Van Vlierberghe de vitaliteit van de actuele poëzie. Janita Monna, poëziedirectrice van Trouw, brengt het landschap met een keynote speech in kaart. De spannende ontknoping van de C. Buddingh'-prijs laat zien wat de Nederlandstalige poëzie in de nabije toekomst nog allemaal in petto heeft.

Presentatie: Jasper Henderson

POETRY of a NATION / the NATION of POETRY

Vr 01 juni • 21:30 – 22:45 uur

We leven in een tijd waarin er een sterke en groeiende nadruk ligt op wat een volk, een land, een natie uniek en eigen maakt. Velen koesteren het nationalisme als noodzakelijk voor het behoud van de eigen identiteit. Anderen zien vooral het onderliggende sentiment dat de samenleving verdeelt en mensen tegen elkaar opzet. Ook kunstenaars, schrijvers en dichters vragen zich af hoe ze zich tot dit nationalisme hebben te verhouden. Bijvoorbeeld door te laten zien hoe het werkt, door het te ontleden, door de mechanismen, gevoelens, taal en gedachten achter het fenomeen bloot te leggen en er instemmend of juist kritisch op te reageren.

In *Poetry of a Nation / the Nation of Poetry* spreken dichters en schrijvers over hoe ze in hun werk met dit thema omgaan. Met onder andere de Amerikaanse dichter Patricia Lockwood, die veel schrijft over het leven in Trumplandia, met Alí Calderón als kritisch én poëtisch chroniqueur van de Mexicaanse samenleving en de Russische dichter en activiste Maria Stepanova die met het online magazine 'Colta.ru' een plek voor onafhankelijke journalistiek in Rusland creëerde.

Dit programma wordt georganiseerd in samenwerking met Brainwash.
Presentatie: Jan Baeke

Cross-over Closing

Slotprogramma

Za 02 juni • 21.30 tot 22:45 uur

Tijdens het festival staan de dichters en hun poëzie altijd centraal. Maar sommige dichters zijn niet enkel dichter, en andere dichters zoeken bij het maken en het brengen van hun poëzie de samenwerking met andere kunstenaars en kunstvormen op. Bij de een bevindt de cross-over zich in zichzelf en verenigen verschillende kunstvormen zich al in het eigen werk, de ander zoekt de cross-over buiten zichzelf en laat in eigen werk ook de stemmen van anderen toe. Tijdens Cross-over Closing, het feestelijke slotprogramma van Poetry International, laten verschillende festivaldichters een andere kant van zichzelf zien in een programma met een live-tekenende dichter, klankgedichten, film, een jonge danser en muzikale optredens in vertrouwde én nieuwe samenwerkingen.

Met o.a.: Joost Baars, Christian Bök, Nora Gomringer, Gihan Omar, Marie de Quatrebarbes, Danez Smith, Lies Van Gasse, Boi Akih, Bella Bouman, Bruno Ferro Xavier da Silva, Convoi Exceptional.

Presentatie: Francis Broekhuijsen

Woorden worden zinnen & Poetry International & Paginagroets

Zo 27 mei • 19:30 – 22:30 uur – Wereldmuseum

Voor het Rotterdamse Spoken Word Festival *O10 Says It All* bundelen *Woorden Worden Zinnen*, *Poetry International* en *Paginagroots* hun krachten in het Wereldmuseum met optredens van opkomende, must see én internationale woordkunstenaars. Woordkunst in de breedste zin van het woord gegarandeerd. Met optredens van Safiya Sinclair, Dolores Dorantes en Alí Calderón.

Gihan Omar @Leeszaal West

Wo 30 mei • 16:30 uur – 18:00 – Leeszaal West

Vrij entree

Bezoekers van Leeszaal Rotterdam West hebben zich massaal op de vertaling van de gedichten van Gihan Omar uit het Arabisch gestort. Vandaag presenteren ze in het bijzijn van de Egyptische dichter het resultaat. Gihan Omar draagt natuurlijk haar werk ook voor. Een bijzondere ontmoeting.

Dolores Dorantes@ Showroom MAMA

Wo. 30 mei • 17:00 – 18:00 – Showroom MAMA

Poet in residence Dolores Dorantes presenteert haar bundel *'Copia'* uitgegeven door het Rotterdamse Publication Studio. Deze uitgeverij maakt deel uit van een internationaal netwerk van elf studio's die 'het boek' en de realisatie ervan als een sociale daad zien, door dialoog, netwerk en arbeid te betrekken in het idee van publiceren. De bundel bevat alle festivalgedichten van Dorantes. Dolores draagt voor en er is een gesprek met vertaalster Mariolein Sabarte Belacortu en uitgeefster Yin Yin Wong.

37

Specials

JUGO KINO

Do 31 mei • 17:00 – 18:30 uur – Goethe-Institut

Vrij entree

Sinds 2015 maakt festivaldichter Nora Gomringer samen met Judith Kinitz poëziefilms onder de naam **JUGO KINO**. De twee presenteren deze middag in het Goethe-Institut zowel eigen films als filmische interpretaties van Gomringers poëzie door filmmakers als Felix Knöchel en Cindy Schmid. Het Goethe-Institut vertoont de films en gaat in gesprek met het duo Gomringer-Kinitz.

Kletsen About Übersetzen & Brockway Prize

Vr 01 juni • 16:00 – 17:15 uur

Naast dichters zijn vertalers de helden van het festival. Zij maken de woorden die door dichters van over de hele wereld naar Rotterdam worden meegenomen begrijpelijk voor het festivalpubliek. **Kletsen about Übersetzen** brengt het vertalen van poëzie op het podium. Zo vertaalde Han van der Vegt de bijna onvertaalbare gedichten van de Canadese Christian Bök die in een serie gedichten steeds maar één van de klinkers gebruikte. Van der Vegt vertelt samen met de dichter over deze vertaaluitdaging. Hans Boland vertaalde het volledige poëzieoeuvre van Alexandr Poesjkin naar het Nederlands; een onovertroffen prestatie waarover hij komt vertellen. Welke moeilijkheden kom je tegen bij het vertalen van Russische poëzie in het algemeen en die van Poesjkin in het bijzonder? Als feestelijke afsluiter wordt de Brockway Prize uitgereikt aan een vertaler van Nederlandse poëzie naar de Franse taal.

VPROxPOETRY Academy

Elfie Tromp stelt u voor aan Ellen Deckwitz en Dean Bowen voor een les poëzie schrijven

Zaterdag 02 juni • 15:30 – 16:45 uur

Uit naam van de Poetry Academy nodigt de Rotterdamse schrijfster en VPRO presentatrice Elfie Tromp woordkunstenaars van elk niveau uit voor een masterclass poëzie schrijven van twee dichters van formaat. Met hands on tips brengen Ellen Deckwitz en Dean Bowen je in no time de kneepjes van het vak bij. Poëzie schrijven is een gave, inspiratie, maar het is evenzeer een ambacht, een vak, iets voor doorzeters die begrijpen dat wegleggen of zelfs overnieuw beginnen soms de beste optie is. Dean en Deckwitz garanderen je dat je na het volgen van deze schrijfclinic meters gaat maken, niet alleen in schrijven, maar ook in performance.

Ellen Deckwitz won in 2009 het NK Poetry Slam en met haar debuut 'De Steen vreest mij' de C. Buddingh'-prijs. Een podiumbeest dus, maar ook een eindeloos-veel-lezer. In NRC next verleent ze eerste hulp bij het lezen van gedichten. Dean Bowen maakt furore als spoken dichter en performer. Zijn onlangs gepubliceerde debuut 'Bokman' is genomineerd voor de C. Buddingh'-prijs. In september start de cursus Spoken Word bij de Poetry Academy, die hij samen met Elten Kiene geeft.

Open podium

Za 02 juni • 17:00 – 18:00 uur

Aansluitend op de schrijfclinic van Ellen Deckwitz en Dean Bowen start het Open Podium. Altijd al eens je gedichten op het Poetry International Festival willen voordragen, dit is je kans. Iedereen is welkom, van beginnende performer tot must see podiumbeest. Wel even vooraf aanmelden, stuur je naam en een korte biografie naar poetryacademy@poetry.nl.

Poetry@Trompenburg Tuinen en Arboretum

Zo 03 juni • 12:00 – 14:00 uur

Wat is er mooier dan een zonnige zondag door te brengen in het idyllische Trompenburg Tuinen en Arboretum in Rotterdam Kralingen. Op die prachtige poëtische plek luister je tussen het geritsel van bomen naar de gedichten van Dolores Dorantes uit Mexico, Marie de Quatrebarbes uit Frankrijk en Joost Baars en Nachoem M. Wijnberg uit eigen land. En dan zijn de koffie, thee en taart ook nog eens overheerlijk. Geen betere manier om het 49e Poetry International Festival definitief uit te zwaaien.

Poetry + Art 2018

41

Poetry + Art Gallery Tour 2018

Poetry + Art neemt je voor de zevende keer mee op een spannende ontdekkingsstocht langs toonaangevende Rotterdamse galeries voor verrassende exposities op het snijvlak van taal en beeldende kunst. Stap op je (leen)fiets en ga mee op zoek naar talige installaties, schilderijen, illustraties, kunstenaarsboeken en taalexperimenten van gerenommeerde kunstenaars en aanstormend talent. Iedere festivaldag kun je kiezen uit een van de vier routes langs minimaal zes exposities. Een gids wijst de weg, festivaldichters en spoken word performers van O10 Says it all! wachten je op met gedichten op maat.

Guided tours

Route Noord:

Galerie Christian Ouwens,
Gallery Untitled, Studio de
Bakkerij, Garage Rotterdam

Route West:

Galerie Rianne Groen, Joey
Ramone en Galerie Frank Taal,
Studio Seine, A Tale of A Tub

Route Centrum:

ZERP Galerie, PHOEBUS
Rotterdam, Showroom MAMA,
HET PLAFOND

Route Zuid:

Shimmer, Walgenbach Art &
Books, Rib en Galerie Lecq

Alle tours komen langs bij TENT, V2_, Kunsthal en Showroom MAMA.

Praktisch

wo 30 en do 31 mei, vr 1 en za 2 juni • 13:30 – 16:00 uur
Vertrek vanaf Theater Rotterdam Locatie Witte de With
€5,- inclusief fiets / €3,50 zonder fiets

Kijk voor alle routes, exposities en tickets op poetry.nl

Who Will Survive in America © Madison = ZERP Galerie

Poetry + Art Street Tour & Street Tour by Night

Zin in een mix van poëzie, spoken word en kunst op straat? De Poetry + Art Street Tours nemen je mee de stad in op zoek naar combinaties van poëzie en kunst in de openbare ruimte. Verrassende dichtregels maken alledaagse locaties tot inspirerende plekken. Onderweg loop je bevrogen spoken word-artiesten tegen het lijf die je aansteken met hun liefde voor Rotterdam als stad van dichters en dichtkunst.

Praktisch

Poetry + Art Street Tour by Night • vr 1 juni • 22:45 – middernacht
Poetry + Art Street Tour • za 2 juni • 11:00 – 13:00 uur

Vertrek vanaf Theater Rotterdam Locatie Witte de With
tickets €5,- / €3,50 via poetry.nl

Opening Poetry + Art in Kunsthall Rotterdam

27 mei • 17.00 – 18.00 uur

Poetry + Art 2018 opent op 27 mei in Kunsthall Rotterdam met optredens van de festival dichters Dolores Dorantes en Safiya Sinclair en gesprekken met de makers van KAMP HORST wiens werk tijdens Poetry + Art in de Kunsthall is te zien. Suzanne Wallinga van A Tale of A Tub en Yin Yin Wong van Publication Studio - te zien in Showroom MAMA – vertellen over de exposities die ze in huis hebben. Mono-Poly brengt een bewerkte versie van het Wilhelmus. De middag wordt gepresenteerd door Rianne Groen.

45

Poetry + Art 2018

Info

Het Poetry International festival vindt plaats in Theater Rotterdam, locaties Schouwburg en Witte de With. Als programma op andere locaties plaatsvinden staat dat duidelijk vermeld.

Kaarten voor het festival zijn verkrijgbaar via poetry.nl

Passe partout	€30,- / €45,-
Dagkaart	€7,50 / €12,50
Poetry + Art	€3,50 / €5,-
Special los	€5,- / €7,50

Met een passe partout heb je toegang tot alle festivalevents op alle locaties. Met een dagkaart bezoek je alle events op een dag naar keuze. Kortingen zijn er op vertoon van Rotterdampas, CJP of studentenkaart en voor schouwburgkaart / vakpashouders.

Locaties

Theater Rotterdam
Schouwburg
Schouwburgplein 25,
3012 CL Rotterdam

Theater Rotterdam
Witte de With
William Boothlaan 8,
3012 VJ Rotterdam

Kunsthall Rotterdam
Museumpark /
Westzeedijk 341
3015 AA Rotterdam

Leeszaal Rotterdam West
Rijnhoutplein 3,
3014 TZ Rotterdam

Goethe-Institut Rotterdam
Westersingel 9,
3014 GM Rotterdam

Trompenburg Tuinen
en Arboretum
Honingerdijk 86,
3062 NX Rotterdam

Wereldmuseum
Willemskade 25,
3016 DM Rotterdam

49^e
Poetry
International
Festival
Rotterdam
29 mei — 03 juni

Mogelijk gemaakt door:

Nederlands Letterenfonds • Gemeente Rotterdam •
Stichting Van Beuningen Peterich • VSBfonds • Lira Fonds •
Prins Bernhard Cultuurfonds • Ludo Pieters Gastschrijversfonds •
Stichting Dioraphte • Gemeente Rotterdam Stadsbeheer –
Schone Stad • G.Ph. Verhagen-Stichting • Stichting verzameling
van Wijngaarden Boot

Meet between the lines

poetry.nl